
М. РІШНЯК

начальник відділення Національної служби
посередництва і примирення
в Кіровоградській області

УДК 349.2(477)

Принципи права в діяльності Національної служби посередництва і примирення

У статті досліджуються питання обумовленості принципами права компетенції та характеру юрисдикційної діяльності Національної служби посередництва і примирення як державного органу та суб'єкта трудового права – учасника відносин з вирішення колективних трудових спорів (конфліктів). На підставі аналізу позиції вчених, загальних засад і суті законодавства та існуючого у сфері вирішення трудових спорів правового порядку, узагальнення результатів дослідження зроблено висновки щодо принципів права, які діють у цій сфері правового регулювання і висувають відповідні вимоги до компетенції та юрисдикційної діяльності вказаної Служби.

Ключові слова: принципи права, Національна служба посередництва і примирення, державний орган, суб'єкт трудового права, колективні трудові спори (конфлікти), загальні засади законодавства, правовий порядок, принципи вирішення трудових спорів.

Національна служба посередництва і примирення (далі – НСПП) включена Законом України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» (далі – Закон) [1] до системи державних органів, через узгоджену діяльність яких реалізуються загальносоціальні функції Української держави [2, с. 261]. Від ефективності її діяльності значною мірою залежить соціальний

мир у сфері праці – необхідна умова нормального функціонування трудових відносин та сталого соціально-економічного розвитку суспільства.

Очевидно, що принципи права, які діють у сфері відносин із вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) (далі – трудових спорів), виражають характер таких відносин, висувають відповідні вимоги до їх сторін та

учасників, юрисдикційної діяльності НСПП як державного органу і суб'єкта трудового права. Разом з тим більш ніж п'ятнадцятирічна правозастосовна практика НСПП свідчить про відсутність у науковців, суб'єктів та учасників процесу вирішення трудових спорів єдності у розумінні сутності й засад законодавства про вирішення трудових спорів, закономірностей його розвитку, підходів до правильного і однозначного застосування його норм. Такі питання залишаються поза належною увагою вчених, що не сприяє підвищенню ефективності правового регулювання у цій галузі. Тому зазначена проблема набуває загальносоціального значення та обумовлює високу актуальність дослідження.

Метою статті є встановлення принципів права, які діють у сфері вирішення трудових спорів, забезпечують єдність нормотворчої і правозастосовної діяльності, визначають правовий порядок вирішення трудових спорів та висувають відповідні вимоги до юрисдикційної діяльності НСПП. Результати дослідження можуть вказати на імовірні шляхи удосконалення законодавства про порядок вирішення трудових спорів, сприятимуть адекватному визначенню компетенції НСПП – основи підвищення ефективності її юридичної діяльності, спрямованої на забезпечення соціальної стабільності у сфері праці.

Досягненню мети дослідження сприяв аналіз позиції вчених щодо розуміння принципів права як загальносоціального явища, їх ролі у регулюванні суспільних відносин. Окремі аспекти

цього загальносоціального і правового явища досліджували такі вчені, як Ж.-Л. Бержель, М. А. Вороніна, В. І. Гойман, О. Р. Дашковська, А. М. Колодій, О. В. Лавріненко, В. І. Леушин, Р. З. Лівшиць, П. Д. Пилипенко, С. М. Прилипко, Т. Н. Радько, М. В. Цвік, І. В. Яковюк, О. М. Ярошенко та ін.

Так, В. І. Гойман та Т. Н. Радько вважають принципи права найбільш універсальними регуляторами суспільних відносин. На їхню думку, принципи права відзначаються високим рівнем нормативності і не обов'язково потребують закріплення в соціальних актах [3, с. 123]. В. І. Леушин характеризує принципи права як керівні ідеї, які виражають сутність і призначення права у суспільстві, визначають закономірності його розвитку, забезпечують єдність права і правового регулювання. Вчений вважає, що принципи права відіграють важливу роль у правовому регулюванні суспільних відносин. Виступаючи як керівні ідеї, вони вказують на шляхи удосконалення законодавства. Саме тому юрисдикційні органи та їх посадові особи можуть розглядати на основі принципів права спори про право та керуватися їхніми вимогами при прийнятті юридичних рішень. Зокрема, на думку вченого, урахування принципів права, на яких ґрунтується закон, сприяє правильному тлумаченню норм права та встановленню їх дійсного змісту [4, с. 120].

Уважаючи принципи фундаментом будь-якої соціальної системи, М. А. Вороніна визначає їх як найбільш загальні вимоги, що висуваються до суспільних відносин та їх учасників, як вихідні ке-

рівні засади, відправні установлення, що виражають сутність права і впливають з ідей справедливості та свободи. Визначаючи загальну спрямованість і найістотніші риси правової системи, принципи права є орієнтиром правотворчої і правозастосовної діяльності державних органів та висувують беззаперечні вимоги до такої діяльності [5, с. 198]. А отже, окреслюють особливості правового статусу державних органів, який, як зазначає О. Р. Дашковська, визначається в їх компетенції [5, с. 340]. Тому компетенція державних органів має встановлюватися законодавцем з урахуванням вимог принципів права, які поширюють свій регулюючий вплив на сферу їхньої діяльності.

А. М. Колодій зазначає, що, будучи продуктом людської діяльності, принципи права є соціальними явищами, виникнення яких обумовлене потребами суспільного розвитку. Існуючи спочатку як загальносоціальні, через застосування юридичною практикою і осмислення юридичною наукою, як принципів правосвідомості, вони трансформуються, в результаті процесу правоутворення, у принципи права [6, с. 7, 23]. Таким чином, у механізмі формування принципів права, з правової матерії загальносоціального права, правосвідомість відіграє ключову роль. Зазначене вказує на взаємообумовленість принципів права і правосвідомості як об'єктивного і суб'єктивного правових явищ, нормативної й ідеологічної складової права.

Як один із найважливіших елементів свідомості, виникаючи, як уважає І. В. Яковюк, до або після чи разом з правом, правосвідомість супрово-

джує право протягом усієї правової історії. Адже право не може справляти свій регулюючий вплив інакше як через людей, безпосередньо діючи на їхню свідомість [5, с. 532]. Разом із тим у демократичній державі стрижнем правосвідомості є визнання загальних принципів права. На певних етапах розвитку суспільства, зазначає вчений, правосвідомість може виступати як одна з форм права [5, с. 534]. І як важливий прояв права може здійснювати самостійне правове регулювання, наприклад у процесі застосування аналогії права [5, с. 540]. Таким чином, вирішення юридичної справи на основі принципів права, шляхом застосування до конкретних відносин загальних засад і сенсу законодавства, у разі відсутності норм, що регулюють подібні за найсуттєвішими ознаками відносини [5, с. 417], стає можливим завдяки взаємодії і взаємозв'язку правосвідомості і принципів права.

У контексті дослідження принципів права Р. З. Лівшиць звертає увагу на співвідношення загальносоціального і юридичного права як цілого і його частини, між якими існує нерозривний взаємозв'язок та вказує на те, що загальносоціальне право є первинним, з'являється задовго до появи держави, продуктом якої є юридичне право, що виникає у надрах уже існуючого загальносоціального права. У цьому аспекті вчений висловив думку про те, що принципи права необхідно виводити із самої правової матерії, яку вони охоплюють (ідеї, норми, відносини) та надають їй логічності, послідовності, збалансованості. Міркування вченого щодо

того, що у принципах права синтезуються світовий досвід розвитку права, досвід цивілізації та що вони є орієнтиром у формуванні права, вказує на те, що принципи права є концентрованим виразом сутності загальносоціального права. Саме тому, творячи позитивне право, держава не може суттєво відступати від усталених і апробованих постулатів загальносоціального права, закріплюючи їх у нормативно-правових актах [7, с. 43].

Ж.-Л. Бержель вважав, що загальні принципи права впливають як із норм позитивного права, так і з самого існуючого у країні правового порядку та становлять положення об'єктивного права, які можуть і не виражатися у текстах писаного права, але завжди мають загальний характер та обов'язково застосовуються в юридичній практиці [5, с. 193].

П. Д. Пилипенко звертає увагу на нерозривний взаємозв'язок, співіснування системи позитивного права і його основи – принципів права. Втрата такого, генетичного за своєю суттю, зв'язку означатиме втрату системою права регулятивних властивостей. Тому ефектне правове регулювання суспільних відносин може бути забезпечене лише за умови дотримання як законодавцем при розробці і прийнятті нормативно-правових актів, так і посадовими особами у правозастосовній діяльності, вимог принципів права. Принципи права, на думку вченого, як надбання всього історичного процесу розвитку людської цивілізації, не залежать від волі певних політичних сил, які визначають політику держави, у тому числі в галузі нормотворчості. Вони є незмінним со-

ціальним явищем, що виникає об'єктивно. На його думку, принципи права первинні щодо позитивного права і становлять його сутність, а як об'єктивні засади самого права, принципи права містяться у надрах загальносоціального права, незалежно від існування позитивного права [7, с. 44].

С. М. Прилипко та О. М. Ярошенко вважають, що принципи права містять узагальнену характеристику системи права або її окремих частин, є відображенням об'єктивно існуючих відносин між людьми, продуктом їх свідомості, визначають загальну спрямованість, характер та синхронізують увесь механізм правового регулювання. Тому додержання принципів права забезпечує узгодженість діяльності суб'єктів та учасників відносин, орієнтує їх на досягнення необхідного результату найефективнішими методами правового регулювання [8, с. 39].

М. В. Цвік висловив думку про те, що державні службовці, застосовуючи настанови, що базуються на певних уявленнях про право, тобто на їх правосвідомості, фактично реалізують моральні принципи. Ці погляди і відповідні настанови є за своєю природою нормативними і спрямовують поведінку всіх суб'єктів. Правосвідомість, на думку вченого, заповнює, через так звану аналогію права, прогалини у правовому регулюванні суспільних відносин, забезпечує правильне нормативне тлумачення і застосування уповноваженими особами встановлених державою правил поведінки людей. Вона ніби прирощує правові норми, без чого неможлива реалізація справедливості, що становить основу права

[5, с. 146] (наприклад, вирішення трудового спору щодо оплати праці за виконання робіт різної кваліфікації).

Високий ступінь узагальнення, абстрактності формулювань, відсутність будь-якої деталізації норм Закону України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» спрямовані на реалізацію вимог щодо децентралізації правового регулювання, наділення широкими повноваженнями щодо локальної нормотворчості організацій профспілок та роботодавців – сторін соціального діалогу. Закон не містить приписів щодо конкретних шляхів і способів вирішення трудового спору, а визначає організаційно-правові засади загального характеру щодо створення сприятливих умов для вирішення спору самими сторонами, або за посередництвом обраних ними примирних органів чи НСПП.

Саме тому перед уповноваженими представниками сторін, незалежними посередниками і трудовими арбітрами НСПП, іншими учасниками процесу вирішення трудового спору і перш за все перед посадовими особами НСПП з необхідністю постає питання вирішення такого спору на основі принципів права. Зазначене вимагає від вказаних осіб високого рівня правосвідомості. Тому уповноважені представники сторін, державні службовці, спеціалісти та експерти НСПП повинні володіти високим рівнем правової підготовки, професійними спеціалізованими знаннями чинного законодавства та вмінням їх застосовувати, тобто мати високу професійну правосвідомість [5, с. 539]. Правосвідомість, як рушійна сила механізму формування та реалізації права,

розуміння його сутності, втілюється у принципах права – основі належного та ефективного регулювання правовідносин.

Як правова категорія і невід’ємна складова принципів трудового права та національної правової системи принципи вирішення трудових спорів відображають найзагальніші закономірні зв’язки й відношення усіх правових явищ [9, с. 36], що взаємодіють у цій галузі, інтегруючи їх у цілісну систему інституту вирішення трудових спорів.

Принципи вирішення трудових спорів впливають із фундаментальних положень міжнародних правових актів, національного законодавства і, зокрема, загальних засад та сенсу Конституції України, Кодексу законів про працю України, законів України «Про порядок вирішення трудових спорів (конфліктів)», «Про соціальний діалог в Україні» [10] тощо та з правового порядку, що складається у сфері вирішення трудових спорів.

Так, відповідно до ст. 9 Конституції України [11] Україною ратифіковано та належним чином імplementовано до національної правової системи низку міжнародних актів, які містять фундаментальні положення щодо регулювання трудових і, зокрема, тісно пов’язаних із ними, відносин із вирішення трудових спорів. Загальне положення ст. 8¹ Кодексу законів про працю України [12] визначає характер співвідношення міжнародних договорів і трудового законодавства України, відповідно до якого акти міжнародного права мають пріоритет над нормами національного трудового законодавства. Відповідно НСПП зобов’язана дотримуватись ви-

мог принципових положень конвенцій МОП, належним чином ратифікованих Україною, суттєвих для регулювання відносин із вирішення трудових спорів рекомендацій МОП та інших міжнародних актів. Зазначене висуває до учасників процесу вирішення трудових спорів і до юридичної діяльності НСПП зокрема вимоги щодо дотримання принципу пріоритетності норм міжнародного права як загального принципу трудового права, на чому наголошує О. В. Лавріненко [13, с. 31]. До загальноправових принципів відносить принцип пріоритетності норм міжнародного права щодо норм національного права і П. Д. Пилипенко [7, с. 45].

Із «Європейської соціальної хартії (переглянутої)», належним чином ратифікованої Україною [14], впливають обов'язки держави щодо виконання положень цього ключового міжнародного акта, спрямованого на забезпечення соціально-економічних і трудових прав працівників та здійснення принципів і прав у сфері праці. Зокрема, цей правовий акт висуває вимоги до держав, які його уклали – активно сприяти реалізації найманими працівниками права на вирішення трудових спорів шляхом дотримання низки вимог цього акта. Таким чином, із суті положень «Європейської соціальної хартії (переглянутої)» випливає ключовий для юрисдикційної діяльності НСПП принцип активного організаційно-правового державного сприяння вирішенню трудових спорів. Що, з огляду на позицію вчених щодо розуміння понять «юридична діяльність», «активність» та «діяльність», означає цілеспрямовану, організуючу, творчу,

ініціативну та ефективну юридичну діяльність державних службовців, спрямовану на узгодження і задоволення інтересів зацікавлених суб'єктів [5, с. 393]. Таким чином, НСПП як державний орган і суб'єкт трудового права зобов'язана активно сприяти найманим працівникам – первинній стороні трудового спору, права та/або інтереси яких порушені, або коли між ними і роботодавцем виникли розбіжності організаційного, соціально-економічного чи трудового характеру, у здійсненні визнаного та взятого під захист держави права на вирішення трудового спору та вирішення такого спору [11].

Таке право наймані працівники можуть реалізувати, організовуючись більшістю у загальні збори (конференцію) чи персонально засвідчуючи власноручним підписом свою згоду щодо формування і затвердження конкретних колективних вимог до роботодавця, які за змістом повинні відповідати ст. 2 Закону України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)». Аналогічним чином працівники визначають орган чи особу, які будуть представляти їх інтереси у трудовому спорі, до моменту його вирішення (припинення). Отже, для здійснення права на вирішення трудового спору та забезпечення легітимності рішень, спрямованих на його вирішення, більшість найманих працівників повинна об'єднатися в організацію певної форми, уповноважити на представництво своїх інтересів у трудовому спорі профспілкову організацію, членами якої вони є, чи іншу організацію. Тому, сприяючи працівникам у реалізації права на вирішення трудового спору, НСПП

зобов'язана керуватися вимогами, які впливають із суті ст. 39 Конституції України, ст. 6 «Європейської соціальної хартії (переглянутої)» та конвенції МОП № 87 «Про свободу асоціації та захист права на організацію» 1948 р. [15, с. 434], концентровано виражають принцип дотримання свободи асоціації та права на організацію.

Відповідно до Закону України «Про соціальний діалог в Україні» НСПП здійснює оцінку відповідності критеріям репрезентативності та її підтвердження щодо профспілок та їх об'єднань, організацій роботодавців та їх об'єднань. Така діяльність НСПП спрямована на сприяння соціальному діалогу та упорядкування його суб'єктного складу і має відповідати вимогам принципу репрезентативності та соціального діалогу.

Очевидно, що лише мирні взаємовідносини між сторонами трудового спору, засновані на узгодженні різних за характером і спрямованістю соціально-економічних інтересів, можуть забезпечити умови для поліпшення трудових відносин, їх стабілізації з метою досягнення високої продуктивності праці – основи соціального та економічного розвитку підприємства, галузі, території та держави, в інтересах людини. Тому примирення суб'єктів трудових відносин, як соціальне і правове явище, що забезпечує нормальне функціонування соціально-трудова відносин, об'єктивно обумовлене життєвою необхідністю у забезпеченні соціального миру, із чого випливає, що принцип примирення є пріоритетним у колі інших принципів вирішення спору, тому що дотримання сторонами і учасниками

трудова спору вимог, які висуває до їхньої діяльності принцип примирення, створює умови, необхідні для досягнення мети – урегулювання трудового спору. А весь процес вирішення спору має бути підпорядкованим принципу примирення, відповідно до якого здійснюється юрисдикційна діяльність НСПП, обираються певні способи і методи правового впливу на поведінку сторін і учасників процесу вирішення трудового спору.

Можемо констатувати, що принципи вирішення трудових спорів концентровано виражають сутність фундаментальних положень міжнародних правових актів, загальних основ і сутності системи нормативно-правових актів України, які встановлюють правовий порядок у галузі вирішення трудових спорів і який об'єктивно складається у цій сфері. Маючи пріоритет перед приписами законодавства, принципи вирішення трудових спорів: об'єктивно встановлюють необхідний, закономірний взаємозв'язок між явищами і процесами, пов'язаними з урегулюванням таких спорів; визначають закономірності, зміст і загальну спрямованість всього процесу вирішення трудових спорів на досягнення мети відносин із вирішення трудових спорів – встановлення соціального миру між конфліктуючими суб'єктами, як умови нормального функціонування соціально-трудова відносин і задоволення соціально-економічних інтересів найманих працівників та підприємницьких інтересів роботодавця; висувають відповідні вимоги до компетенції та юрисдикційної діяльності НСПП.

Таким чином, на підставі аналізу та узагальнення змісту, суті й загальних засад міжнародних правових актів, Закону, інших нормативно-правових актів впливає, що НСПП як юрисдикційний орган та її посадові особи повинні тлумачити норми права та встановлювати їх дійсний зміст з урахуванням принципів права, на яких ґрунтуються зазначені акти, розглядати на основі принципів права трудові спори, керуватися їхніми вимогами при прийнятті юридичних рішень. А компетенція НСПП як державного органу і суб'єкта трудового права має встановлюватися законодавцем з урахуванням вимог принципів права, які поширюють свій регулюю-

чий вплив на сферу її діяльності. Тому вся діяльність НСПП повинна ґрунтуватися на принципах: 1) демократії: пріоритетності прав, свобод та інтересів працівників; гласності; плюралізму – врахування інтересів різних категорій працівників та роботодавця тощо; 2) гарантованості здійснення працівниками права на вирішення трудового спору; 3) примирення сторін трудових відносин; 4) соціальної спрямованості діяльності; 5) пріоритету норм міжнародного права; 6) активно-го державного сприяння вирішенню трудового спору; 7) дотримання свободи асоціації та права на організацію; 8) репрезентативності та соціального діалогу; 9) професіоналізму.

Список використаних джерел

1. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України від 03.03.1998 № 137/98-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1998. – № 34. – Ст. 227.
2. Рішняк М. О. Місце і призначення Національної служби посередництва і примирення в системі державних органів України та її статус / М. О. Рішняк // Держ. буд-во та місц. самоврядування : зб. наук. пр. / редкол.: Ю. П. Битяк та ін. – Х. : Право, 2011. – Вип. 22. – 320 с.
3. Общая теория права и государства : учебник. – [2-е изд., перераб. и доп.] / под ред. В. В. Лазарева. – М. : Юрист, 1996. – 472 с.
4. Теория государства и права : учебник. – [3-е изд., перераб. и доп.] / отв. ред. В. Д. Перевалов. – М. : Норма, 2005. – 496 с.
5. Загальна теорія держави і права : підручник / М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін. ; за ред. М. В. Цвіка, О. В. Петришина. – Х. : Право, 2009. – 584 с.
6. Колодій А. М. Принципи права України : монографія / А. М. Колодій. – К. : Юрінком Інтер, 1998. – 208 с.
7. Трудове право України: Академічний курс : підручник. – [3-тє вид., переробл. і допов.] / за ред. П. Д. Пилипенка. – К. : Вид. дім «Ін Юре», 2007. – 536 с.
8. Прилипко С. М. Трудове право України : підручник. – [4-те вид., переробл. і допов.] / С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко. – Х. : ФІНН, 2011. – 800 с.
9. Лавріненко О. В. Сучасні теоретико-методологічні засади тлумачення змісту та класифікації принципів трудового права (онтологічні та гносеологічні аспекти) / О. В. Лавріненко // Економіка. Фінанси. Право. – 2007. – № 4.
10. Про соціальний діалог в Україні : Закон від 23.12.2010 № 2862-VI-ВР // Голос України. – 2011. – № 8.
11. Конституція України : Закон від 28.06.1996 № 254/96-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
12. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII // Відом. Верхов. Ради України. – 1971. – Ст. 375.

13. Лавріненко О. В. Удосконалення національної системи права в контексті євроінтеграції України: актуальні питання теорії та методології / О. В. Лавріненко // Економіка. Фінанси. Право. – 2007. – № 4.
14. Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої) : Закон України від 14.09.2006 № 137-V // Відом. Верхов. Ради України. – 2006. – № 43. – Ст. 418.
15. Конвенції та Рекомендації, ухвалені Міжнародною організацією праці. 1919–1964. Т. I. 1965–1999. Т. II. Міжнародне Бюро Праці. – Женева, 1999. – 1560 с.

Стаття надійшла до редакції 15.06.2015.

Ришняк Н. Принципы права в деятельности Национальной службы посредничества и примирения

В статье исследуются вопросы обусловленности принципами права компетенции и характера юрисдикционной деятельности Национальной службы посредничества и примирения как государственного органа и субъекта трудового права – участника отношений по решению коллективных трудовых споров (конфликтов). На основании анализа позиций ученых, общих оснований, сути законодательства и существующего в сфере решения трудовых споров правового порядка, обобщения результатов исследования сделаны выводы относительно принципов права, которые действуют в этой сфере правового регулирования и выдвигают соответствующие требования к компетенции и юрисдикционной деятельности указанной Службы.

Ключевые слова: принципы права, Национальная служба посредничества и примирения, государственный орган, субъект трудового права, коллективные трудовые споры (конфликты), общие основы законодательства, правовой порядок, принципы разрешения трудовых споров.

Rishniak M. Principles of Law in the Activities of the National Mediation and Reconciliation Service

The article aims to study the question of conditionality and the nature of jurisdictional competence of the National Mediation and Reconciliation Service as a public authority and the subject of labor law – the member of relations with settlement of collective labor disputes (conflicts), principles of law that spread their regulating impact on the scope of its activities. It is found out the dependence of the efficiency of the National Mediation and Reconciliation Service on the requirements put forward by principles for settling collective labor disputes (conflicts) to this subject of labor law.

Settlement opportunities of labor disputes based on the law's principles acting in this field are investigated.

To achieve the aim of the article different approaches of scientists on the interaction and interdependence of law and principles of law as a general social phenomena are analyzed. The correlation, interconnection and cooperation of principles of law with legal consciousness, both objective and subjective social legal phenomena, the regulatory and ideological components of law are researched. The role of law's principles in determining the patterns of law's development, ensuring of its unity with the legal regulation are studied. The impact of principles of law on the orderliness, consistency, sequence and the balance of the system of legal settlement of collective labor disputes (conflicts) are explored. The prospects for legislation's improving, increase efficiency of its regulatory actions considering a general framework and the essence of law expressed by principles of law are examined. The power of law's principles as a universal means of direct regulation of public relations, consideration and legal disputes resolution, decision-making by jurisdictional bodies and their officials on the basis of prin-

ciples of law are analyzed. The exercise of legal interpretation activity by public authorities aimed at identifying the actual content of legal norm on the basis of principles of law upon which normative legal acts are based.

National legislation and international legal acts regulating the relations with the settlement of collective labor disputes (conflicts) are investigated. Law enforcement practices and the existing legal order in the sphere of settlement of collective labor disputes (conflicts) are examined.

On the basis of analysis of the approaches of scientists, fundamental provisions of international legal acts, general principles and the sense of national legislation and law enforcement practices of the National Mediation and Reconciliation Service it has been defined the principles of law which objectively reflect the existing in the area of settlement of collective labor disputes (conflicts) legal order and impose appropriate requirements for public relations on the settlement of labor disputes and jurisdictional activity of the NMRS.

Keywords: principles of law, National Mediation and Reconciliation Service, public authority, subject of labor law, collective labor disputes (conflicts), general principles of legislation, legal order, principles for settling labor disputes.